

به نام خدا

گفتمان نوگرایی دینی

نوگرایی یا نواندیشی دینی در موارد زیر تعریف و تبیین می شود. نوگرایان دینی مسلمان کسانی هستند که:

1. اظهار می کنند که متدین به دین اسلام هستند و به امر قدسی که از سوی خداوند به سوی بندگان برای راهنمایی بشر آمده است باور دارند.
2. برجسته ترین وحی الهی را قرآن می دانند و قرآن را بر همه وحی های الهی از جمله تورات و انجیل اولویت می دهند و قرآن را بر احادیث منقول از مردان الهی اولویت می دهند.
3. توحید را به مفهوم بیشینه محبت انسان به خداوند حق و حقیقت و لذا فرمانبرداری تنها و تنها از او تعریف می کنند.
4. از آن رو که خداوند از همه چیز و همه کس دوست داشتنی تر است لذا برای جستجوی حقیقت وجود او، نمی توان به گفته های افراد اکتفا کرد، لذا همواره و از هر جهت باید در جستجوی او بود، لذا هر گونه بستن راه برای شنیدن حقایق جدید، ناصحیح است. لذا گفتگو برجسته ترین راه جستجو و شناخت برترین حقیقت هستی است و هر گونه مسدود سازی و محدود سازی گفتگو، منتج به دور شدن ما از خداوند خواهد شد.
5. قانون طلایی (با دیگران چنان رفتار کن که می خواهی با تو رفتار کنند) را پس از توحید بالاترین معیار تعاملات اجتماعی عادلانه می دانند. مناسبات اجتماعی عادلانه یک نیاز مهم جامعه بشری است و جامعه ای بدون آن نمی تواند به تکامل و تعالی برسد، لذا نوگرایان دینی برای شناخت و شناسایی و ترویج مناسبات اجتماعی اخلاقی و عادلانه در صحنه اجتماع تلاش می کنند.
6. از آنجا که هر انسان متدین اخلاقی و اندیشمندی ابتدا اخلاقی و اندیشمند بوده است و سپس متدین شده است. لذا اخلاق مداری و اندیشمندی بر برداشت دینی اولویت دارند.
7. اولویت اخلاق مداری بر برداشت دینی به این مفهوم است که هیچ برداشت دینی نمی تواند فرمانی غیر اخلاقی یا غیر عادلانه صادر کند.
8. اولویت اندیشمندی بر برداشت دینی به این مفهوم است که هیچ برداشت دینی نمی تواند فرمانی عقل ستیز صادر کند. در این زمینه باید به منطق به عنوان مهم ترین روش عقلی شناخت حقیقت اهمیت داد و به شناخت مغالطات منطقی به عنوان یک ابزار مهم دوری از خطاهای منطقی و جستجوی حقیقت مسلط شد.
9. از آنجا که هر انسان اخلاقی و اندیشمند و نوگرایی به دانش تجربی و تاریخ بشری و مناسبات اجتماعی اهمیت می دهد لذا ما نوگرایان دینی هم خود را ملزم به تلاش برای سازگاری برداشت های دینی با دانش تجربی و گزاره های تاریخی و مناسبات اجتماعی عادلانه و بشر دوستانه می دانیم.
10. سازگاری برداشت های دینی با دانش تجربی ما را ملزم می دارد که نمی توان برداشت های دینی داشت که در تضاد با دانش تجربی باشند.
11. گزارش های تاریخی هم باید با برداشت های دینی سازگار باشند، اگر در این زمینه تضادی یافت می شود باید به تعامل بین آنها پرداخت و تضادها را حل و فصل کرد.